

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił ponownego rozpoznania wniosku R. G. o zmianę wysokości świadczenia.

Decyzja została wydana na podstawie art.111 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.1440 ze zm.) oraz §21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2001 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412).

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż załączone do odwołania angaże za lata 1966-1977 określają tylko stawkę godzinową bez informacji o liczbie godzin jaką pracownik faktycznie przepracował w danym okresie na określonym stanowisku. Za okres od 7 czerwca 1966 roku do 27 kwietnia 1967 roku, od 3 maja 1969 roku do 31 grudnia 1970 roku, od 1 stycznia 1972 roku do 30 kwietnia 1977 roku i od 1 listopada 1978 roku do 2 listopada 1978 roku w postawie wymiaru zostały uwzględnione wynagrodzenia minimalne obowiązujące w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Wynagrodzenie za 1971 rok zostało uwzględnione w wysokości wskazanej w legitymacji ubezpieczeniowej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony podał, że angaże jakie otrzymywał były jedynym dokumentem jaki otrzymywali pracownicy Miejskich Pralni i Farbiarni w Ł.. Od wynagrodzeń były odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne zgodnie z obowiązującym prawem. Wyjaśnił, iż w spornym okresie był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, a z angaży wynika że wynagrodzenia rosły.

Nadto podał, iż od 1978 roku przebywał na rencie inwalidzkiej. Obecnie jest emerytem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Emerytura jaką otrzymuje nie wystarcza na wykupienie leków.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. G. urodził się (...).

Decyzją z dnia 30 maja 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 25 maja 2011 roku – od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Do ustalenia postawy wymiaru Zakład przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1965-1966, 1969-1978, 1993-2000).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 47,58%.

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową (2.822,66 zł) wyniosła 1.343,02 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 25 lat 9 miesięcy okresów składkowych (309 miesięcy) i 1 rok 8 miesięcy okresów nieskładkowych (20 miesięcy).

Zakład ustalił wysokość emerytury na kwotę 1.142,79 zł obliczając jej wysokość w następujący sposób:

$$24\% \times 2.822,66 \text{ zł} = 677,44 \text{ zł}$$

$$(309 \times 1,3\%) : 12 \times 1.343,02 \text{ zł} = 449,64 \text{ zł}$$

$(20 \times 0,7\%) : 12 \times 1.343,02 \text{ zł} = 15,71 \text{ zł}$.

(decyzja – k.29 akt ZUS)

Decyzją z dnia 29 lipca 2011 roku Zakład przeliczył wysokość świadczenia.

Do ustalenia postawy wymiaru Zakład przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1965-1966, 1969-1978, 1993-2000). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 52,85%. Na zmianę wskaźnika wysokości podstawy wymiaru miało wpływ przyjęcie wynagrodzenia za 1971 roku na podstawie zapisów z legitymacji ubezpieczeniowej w kwocie 41.778 zł. Stosunek podstawy wymiaru składek za ten rok do przeciętnego wynagrodzenia wyniósł 147,65 %.

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika podstawy wymiaru przez kwotę bazową (2.822,66 zł) wyniosła 1.491,78 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 25 lat 9 miesięcy okresów składkowych (309 miesięcy) i 1 rok 8 miesięcy okresów nieskładkowych (20 miesięcy).

Zakład ustalił wysokość emerytury na kwotę 1.194,34 zł obliczając jej wysokość w następujący sposób:

$24\% \times 2.822,66 \text{ zł} = 677,44 \text{ zł}$

$(309 \times 1,3\%) : 12 \times 1.491,78 \text{ zł} = 499,45 \text{ zł}$

$(20 \times 0,7\%) : 12 \times 1.491,78 \text{ zł} = 17,45 \text{ zł}$.

(decyzja – k.49 akt ZUS)

W dniu 28 maja 2015 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie świadczenia na podstawie angaży z lat 1966-1979.

(wniosek – k.78-82 akt ZUS)

W okresie od 7 czerwca 1966 roku do 1 listopada 1978 roku ubezpieczony był zatrudniony w Miejskich Pralniach i Farbiarniach w Ł. na podstawie umowy o pracę.

Od dnia 2 listopada 1978 roku ubezpieczony otrzymywał rentę.

W okresie od 28 kwietnia 1967 roku do 14 kwietnia 1969 roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu służby wojskowej przystąpił do pracy od 3 maja 1969 roku.

Ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie określone w stawce godzinowej. Na początku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 7,00 zł za godzinę oraz premia do 30% wynagrodzenia.

Od dnia 3 maja 1969 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 8,60 zł za godzinę, w umowie o pracę nie określono wysokości premii.

Od 1 lipca 1970 roku wynagrodzenie ubezpieczonego zostało podwyższone do kwoty 9,50 zł za godzinę.

Od 15 sierpnia 1970 roku do 14 września 1979 roku ubezpieczony pełnił obowiązki brygadzysty i otrzymywał dodatek 20%.

Obowiązki brygadzysty za dodatkowym 20% wynagrodzeniem ubezpieczony wykonywał od 12 listopada 1970 roku.

Od 2 stycznia 1971 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 10,80 zł za godzinę.

Od 1 sierpnia 1971 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 11,40 zł za godzinę.

Wynagrodzenie ubezpieczonego w w1971 roku wynosiło 41.778 zł.

Od 1 lipca 1972 roku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 12,00 zł za godzinę.

Od 14 października 1972 roku ubezpieczony otrzymywał dodatek brygadzistowski w wysokości 20% wynagrodzenia.

Od 14 lipca 1973 roku ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku ślusarza.

Od 16 lipca 1973 roku ubezpieczony otrzymywał dodatek brygadzistowski 20%.

Od 1 czerwca 1974 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 13 zł za godzinę, dodatek brygadzistowski 15%, dodatek za staż pracy 5% oraz premię do 20% wynagrodzenia, dodatek za szkodliwość.

Od 1 sierpnia 1974 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 15 zł za godzinę, dodatek brygadzistowski 15%, dodatek za staż pracy 5% oraz premię do 20% wynagrodzenia, dodatek za szkodliwość.

Od 1 sierpnia 1975 roku ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie 16,00 zł za godzinę.

Od 16 sierpnia 1976 roku ubezpieczony otrzymał 10% dodatku za staż pracy.

Od 1 kwietnia 1977 roku wynagrodzenie ubezpieczonego zostało podwyższone do kwoty 18,00 zł za godzinę. Do wynagrodzenia przysługiwał dodatek brygadzistowski 10 % i premia do 20%.

(umowy, angaże, oświadczenie o wypowiedzeniu warunków umowy, karta obiegowa zmiany w aktach osobowych – k.37, legitymacja ubezpieczeniowa – akta ZUS)

Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca wypłacał pracownikom premię oraz nagrody. Premia mogła być obniżona o 5-10% jeżeli pracownik nie wywiązywał się z obowiązków, spóźniał się lub przyszedł do pracy pod wpływem alkoholu.

(zeznania świadków Z. P. – min.00:04:43-00:14:04 oraz B. U. min.00:14:04 – 00:25:09 protokół z 7.11.2016 r.)

Wynagrodzenie ubezpieczonego obliczone na podstawie stawki godzinowej wraz z dodatkiem brygadzistowskim i dodatkiem za staż pracy wynosiło:

- 1) w 1966 roku – 12.725 zł,
- 2) w 1967 roku – 5.320 zł,
- 3) w 1969 roku – 13.381,60 zł,
- 4) w 1970 roku – 22.223,20 zł,
- 5) w 1971 roku – 41.778,15 zł,
- 6) w 1972 roku - 28.527,60 zł,
- 7) w 1973 roku – 33.753,60 zł,
- 8) w 1974 roku – 37.624,80 zł,
- 9) w 1975 roku – 43.154,40 zł,
- 10) w 1976 roku – 43.852,80 zł,

11) w 1977 roku – 57.650 zł,

12) w 1978 roku – 56.652,60 zł.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (z lat 1965-1966, 1969-1978, 1993-2000) wynosi 73,34%

(opinia biegłej M. K. – k.121-130, 79-96)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których autentyczności strony nie kwestionowały. Ubezpieczony wniósł o obliczenie wynagrodzenia za okres zatrudnienia w Miejskich Pralniach i Farbiarniach w Ł. na podstawie stawki godzinowej wskazanej w dokumentacji osobowo-płacowej wraz z premią w wysokości 30% wynagrodzenia.

Twierdzenia ubezpieczonego, że otrzymywał premię w wysokości 30% wynagrodzenia nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Przede wszystkim ubezpieczony nie przedstawił pewnych dowodów z których wynikałoby, że otrzymywał stałą premię regulaminową w wysokości 30% wynagrodzenia. Z zeznań ubezpieczonego wynika, iż poza premią stałą 30% otrzymywał 20% premii w zależności od angaży. Wprawdzie z zeznań świadków Z. P. i B. U. wynika, iż pracownicy Miejskich Pralni i Farbiarni w Ł. otrzymywali premię, jednak świadkowie nie mają pełnej wiedzy w jakiej wysokości była wypłacana premia ani czy była wypłacana w każdym miesiącu. Dodatkowo z zeznań świadka Z. P. wynika, iż premia mogła być obniżona, zaś z zeznań świadka B. U. wynika, że jego premia wynosiła do 20-30%.

Nadto należy mieć na uwadze, iż na ocenę zeznań świadków wpływa niewątpliwie okoliczność, iż zeznania te dotyczą innego pracownika i wynagrodzeń sprzed niemal 50 lat. Z tych względów zeznania świadków co do wysokości premii ubezpieczonego w spornym okresie nie stanowią wiarygodnego dowodu.

Z zeznań świadka B. U. wynika, że otrzymywał 10% dodatku szkodliwego, zaś ubezpieczony określa wysokość tego dodatku na poziomie 75 groszy.

Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, iż premia wynosiła do 30% wynagrodzenia (umowa o pracę, karta obiegowa zmiany). Natomiast w angażach pracodawca nie określał wysokości premii. Wskazał jedynie, że taki składnik wynagrodzenia ubezpieczony będzie otrzymywał (angaż z 30 czerwca 1970 roku, z 14 czerwca 1972 roku, 29 września 1972 roku, 29 lipca 1974 roku).

Przedstawione przez ubezpieczonego dowody nie są wystarczające do przyjęcia, że w każdym miesiącu otrzymywał on premię w wysokości 30%. Na uznanie, że premia wynosiła 30% wynagrodzenia nie pozwala analiza dokumentacji osobowo – płacowej, z której wynika, iż premia mogła wynosić do 30% wynagrodzenia, co oznacza, że mogła wynosić też mniej niż 30%.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art.27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 1387 z późn zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnią następujące warunki:

1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust.2 lub 3,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn z zastrzeżeniem art.27a.

Zgodnie z treścią art.53 ust.1 ww. ustawy emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
  - 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
  - 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem art. 55.

Ubezpieczony R. G. osiągnął wiek emerytalny w dniu 25 maja 2011 roku.

Decyzją z dnia 30 maja 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 25 maja 2011 roku – od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Do ustalenia postawy wymiaru Zakład przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1965-1966, 1969-1978, 1993-2000). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 47,58%. Kolejną decyzją z dnia 29 lipca 2011 roku Zakład przeliczył wysokość świadczenia. Do ustalenia postawy wymiaru Zakład przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1965-1966, 1969-1978, 1993-2000). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 52,85%. Na zmianę wskaźnika podstawy wymiaru miało wpływ przyjęcie wynagrodzenia za 1971 roku na podstawie zapisów z legitymacji ubezpieczeniowej w kwocie 41.778 zł.

W niniejszym postępowaniu sporne między stronami jest wynagrodzenie jakie ubezpieczony otrzymywał w okresie zatrudnienia w Miejskich Pralniach i Farbiarniach w Ł. w latach 1966-1978. W zdaniem ubezpieczonego Zakład powinien przyjąć wynagrodzenie w stawce godzinowej wraz z 30% premią, dodatkiem brygadzystowskim, dodatkiem za staż pracy, dodatkiem za szkodliwość, trzynastą pensją.

Zgodnie z treścią art.109 ww. ustawy na wniosek emeryta lub rencisty wysokość emerytury określonej w art.53 oraz renty podlega ponownemu ustaleniu na zasadach określonych w art.110-113.

Stosownie do treści art.111 ust.1-3 ww. ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust.2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art.15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art.176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art.15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Zgodnie z treścią art.15 ust.1 ww. ustawy podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub

rentę z uwzględnieniem ust.6 i art.173. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury może stanowić ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art.15 ust.6).

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury:

- 1) oblicza się sumę kwot podstawy wymiaru składek i kwot wskazanych w ust.3 (m.in. zasiłków chorobowych, zasiłków dla bezrobotnych) w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy wyrażając go w procentach z zaokrągleniem do setnych części procentu,
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik podstawy wymiaru, z zastrzeżeniem ust.5,
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art.19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%. (art.15 ust.4 i 5 ww. ustawy). Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych w poprzednim roku kalendarzowym (art.19 ww. ustawy).

Zgodnie z dyspozycją art.114 ust.1 punkt 1 ww. ustawy o emeryturach i rentach prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Ubezpieczony wniósł o uwzględnienie do obliczenia wysokości świadczenia, wynagrodzenia, jakie osiągał w latach 1966-1978 w Miejskich Pralniach i Farbiarniach w Ł.. W spornym okresie ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Przedłożona dokumentacja płacowa określająca stawkę godzinową wraz z dodatkiem brygadzystowskim i dodatkiem stażowym pozwala na ustalenie wysokości wynagrodzenia jakie otrzymywał ubezpieczony w spornym okresie. Co do tych wysokości stawki i dodatków (za staż i brygadzystowskiego) dowody przedłożone przez ubezpieczonego są niepodważalne. Dokumentacja została złożona w oryginale i jest kompletna.

Na podstawie tej dokumentacji Sąd ustalił wysokość rocznego wynagrodzenia ubezpieczonego w latach 1966-1978 (z wyłączeniem okresu służby wojskowej) oraz stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia. Wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z lat 1966, 1969-1978 oraz niespornych lat 1965, 1993-200 wyniósł 73,34% i okazał się wyższy od dotychczas przyjmowanego przez organ rentowy względem ubezpieczonego.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przeliczył emeryturę R. G. przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 73,34%.

Sąd oddalił odwołanie w pozostałej części, na podstawie art.477¹⁴§ k.p.c., bowiem ubezpieczony nie wykazał, że w spornym okresie otrzymywał wyższe wynagrodzenie niż wynikające ze stawki godzinowej wraz z dodatkiem brygadzystowskim i dodatkiem za staż pracy.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalnych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru,

a następnie kwoty świadczenia emerytalnego. W toku postępowania ubezpieczony nie przedłożył żadnych pewnych, jasnych dowodów z których wynikałaby wysokość premii jaką faktycznie otrzymywał w każdym miesiącu.

Przedłożona dokumentacja płacowa określająca stawkę godzinową pozwala na ustalenie wysokości wynagrodzenia jakie faktycznie otrzymywał ubezpieczony w spornym okresie. Natomiast brak jest danych o wysokości premii w poszczególnych miesiącach, informacji o wysokości dodatku za szkodliwość, zasad obliczania dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Odnosząc się powyższej spornej kwestii wskazać należy, że zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237 poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku obowiązuje od dnia 23 listopada 2011 roku i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Przepisy ww. rozporządzenia zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Ustalenie wysokości wynagrodzenia w spornych okresach wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10 poz.49 ze zm.) są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych wynikające z treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art.227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które Sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku sygn. akt II UKN 186/97, Lex nr 32696; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 roku sygn. akt I UK 115/06, Lex nr 303869). Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń ubezpieczonego. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art.3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), (wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 roku, sygn. akt I CKU 45/96, Lex nr 29400; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 roku, sygn. akt II UKN 244/98 Lex nr 37699).

Sąd podziela ww. stanowiska podobnie jak stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 3 września 2013 roku o sygn. akt III AUa 303/13 (Lex nr 1366097), że Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna. Podkreślić należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem. Nie jest możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego, bowiem uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 roku, sygn. akt I UK 36/07, Lex nr 390123). Co za tym idzie, zasada obliczania świadczeń w oparciu o rzeczywiste zarobki nie może zostać zastąpiona domniemaniem wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Zgodnie zaś ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 1998 roku

(II UKN 440/97, OSNP 1998/22/667), zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Prymat nadany dokumentacji pracowniczej prowadzi do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że dokumentacja ta stanowi podstawę weryfikacji pozostałych dowodów przedłożonych przez strony.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru a następnie kwoty świadczenia emerytalnego.

Wprawdzie w umowie o pracę wskazano, iż poza wynagrodzeniem zasadniczym ubezpieczony będzie otrzymywał premie jednak wysokość premii nie została wskazana w konkretnej wysokości i tym samym nie można przyjąć, że w każdym miesiącu ubezpieczony otrzymywał premię w wysokości 30% stawki. Na takie ustalenia nie pozwala analiza zeznań świadków i ubezpieczonego. Treść dokumentacji angaży w których określono premię „do 30%” wskazuje na to, że pracodawca określił maksymalną wysokość premii na poziomie 30%, pozostawiając sobie możliwość przyznania premii niższej. Jak wynika z zeznań świadków przyznanie premii było uzależnione od oceny pracownika (za niewywiązywanie się z obowiązków, spóźnienia premia mogła być obniżona). Nie ma zatem precyzyjnych, jednoznacznych dowodów pozwalających na ustalenie, że ubezpieczony otrzymywał premię 30% w każdym miesiącu zatrudnienia.

Z zeznań ubezpieczonego wynika, iż otrzymywał również dodatek za szkodliwość i dodatkowe wynagrodzenie roczne. Ubezpieczony nie przedstawił jednak żadnych dowodów celem wykazania sposobu ustalenia i obliczenia dodatku za szkodliwość ani dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Zdaniem ubezpieczonego dodatek za szkodliwość wynosił 75 groszy, zaś z zeznań świadka B. U. dodatek ten wynosił 10%.

Ubezpieczony określił wysokość deputatu węglowego na „około 90 zł” Ubezpieczony sam nie ma zatem pewności w jakiej kwocie ten deputat otrzymywał i jak był obliczany.

Twierdzenia ubezpieczonego co do wysokości premii, dodatku szkodliwego, deputatu węglowego w każdym miesiącu w latach 1966-1978, dodatkowego wynagrodzenia rocznego (czyli okresu sprzed niemal 50 lat) bez ich potwierdzenia w dowodach z dokumentów nie mogą stanowić podstawy do zmiany wysokości wskaźnika podstawy wymiaru w oczekiwany przez ubezpieczonego sposób.

Reasumując do ustalenia wskaźnika podstawy wymiaru przy przyjęciu wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Miejskich Pralniach i Farbiarniach w Ł. oraz wynagrodzeń z 20 wybranych lat z całego okresu zatrudnienia wynosi 74,30% i jest wyższy niż ustalony w zaskarżonej decyzji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.100 k.p.c.

W toku postępowania ubezpieczony był reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, która złożyła wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego, oświadczając iż koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika ubezpieczonego wynosi 73,80 zł i została ustalona na podstawie §11 ust.2, §2 ust.1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. 2013.490 z późn. zm.) w zw. z §22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2016 roku, poz.1715).

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, pouczając o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.
3. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

14 maja 2018 roku